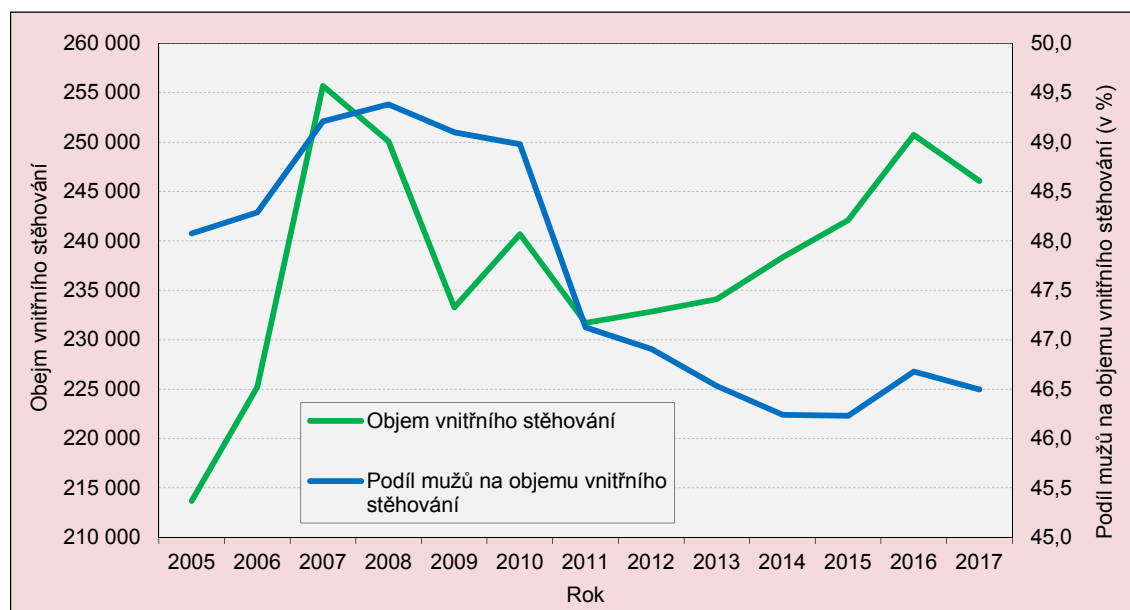

2. Vnitřní stěhování v České republice

Počet případů vnitřního stěhování v České republice, respektive objem vnitřní migrace (Graf 1), neměl mezi roky 2005 a 2017 jednoznačný trend. V letech 2005 až 2007 bylo možné sledovat nárůst z 213 688 na 255 689 (zřejmě v souvislosti s ekonomickým růstem), poté došlo k poklesu až na hodnoty mírně nad 230 tisíc v letech 2009–2012 (období ekonomické krize; s výjimkou v roce 2010 – nárůst na 240 695) a vzápětí objem vnitřní migrace opět narostl na 250 722 v roce 2016. V posledním sledovaném roce byl zaznamenán mírný pokles na hodnotu 246 070.

V analyzovaném období lze sledovat mírnou feminizaci vnitřní migrace. Podíl mužů na objemu vnitřního stěhování (Graf 1) se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 46,2 % až 49,4 %, přičemž vyšší zastoupení mužů bylo typické spíše pro první polovinu období, v letech 2012 až 2017 podíl klesl pod 47,0 %.

Graf 1 Objem vnitřního stěhování a podíl mužů (v %) v letech 2005–2017

Intenzita vnitřního stěhování vyjádřená hrubou mírou vnitřního stěhování (objem vnitřního stěhování na 1 000 obyvatel středního stavu) se vyvíjela obdobně jako objem vnitřní migrace (Graf 2). Mezi roky 2005 a 2007 vzrostla z 20,9 ‰ na 24,8 ‰, následoval pokles na hodnoty mírně nad 22,0 ‰ okolo roku 2011 a opětovný růst na hodnotu 23,7 ‰ v roce 2016 a 23,2 ‰ v roce 2017. Intenzita stěhování podle pohlaví se v letech 2005 až 2010 vyvíjela velmi podobně jako ta celková (Graf 2), od roku 2011 byla vyšší u žen, ale trendy byly pro obě pohlaví podobné⁵. V roce 2017 dosahovala hrubá míra vnitřního stěhování pro muže hodnoty 22,0 ‰, zatímco u žen byla 24,5 ‰.

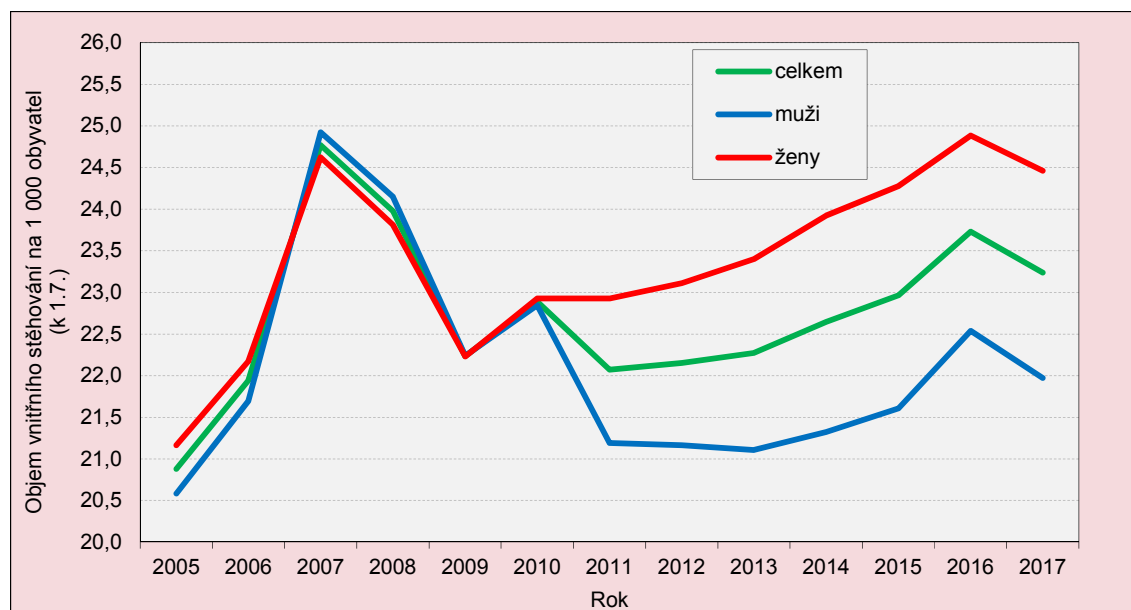
Na celkovém objemu vnitřního stěhování se nejvíce podílela věková skupina 18–34, jejíž zastoupení mělo ale mezi roky 2005 a 2017 sestupnou tendenci z 44,5 % na 35,5 % (Graf 3). Naopak spíše rostl podíl věkových skupin 0–17 (z 21,9 % na 26,5 %) a 35–49 (z 17,7 % na 22,1 %). Starší věkové skupiny spíše stagnovaly – 50–64letí mezi 9,2 % až 9,8 % a 65letí a starší mezi 4,6 % až 6,5 %⁶. Muži měli na začátku sledovaného období vyšší zastoupení zejména u věkové skupiny 35–49 let (nad 55,0 % v letech 2006 až 2008), ale v čase jejich podíl klesal až na zhruba polovinu v letech 2013–2017 (Přílohová tabulka 2). Mírně nadpoloviční zastoupení měli muži i u věkových skupin 0–17 a 50–64 po celé zkoumané období. V případě

⁵ Hlavním důvodem byl poklesu objemu vnitřního stěhování u cizinců mužského pohlaví

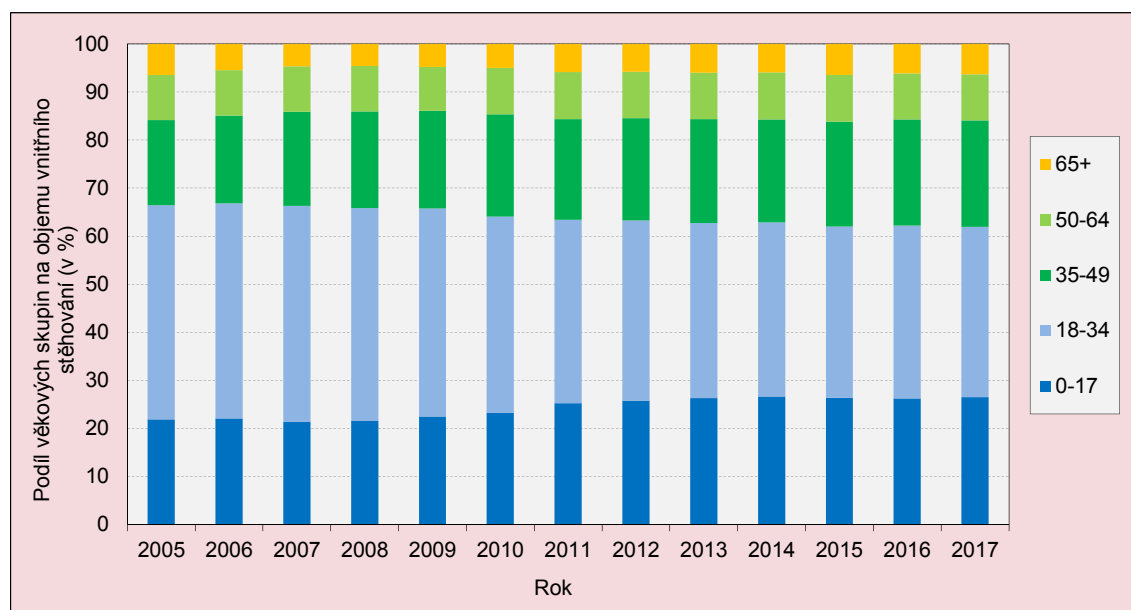
⁶ Změny jsou ovlivněny vývojem věkové struktury obyvatelstva České republiky, podrobněji viz <https://www.czso.cz/documents/10180/61565976/1300691801.pdf/1cce4610-d412-4d04-994e-dbf5a16386e4?version=1.2>

18–34 letých a 65letých a starších převažovaly ženy. U první věkové skupiny podíl mužů spíše klesal z hodnot nad 45,0 % v letech 2005–2010 na 41,5 % v roce 2017, zatímco u nejstarších migrantů podíl mužů vzrostl z 31,2 % v roce 2005 na 37,4 % v roce 2017.

Graf 2 Hrubá míra vnitřního stěhování podle pohlaví v letech 2005–2017 (v ‰)

Graf 3 Objem vnitřního stěhování podle věkových skupin v letech 2005–2017 (v %)

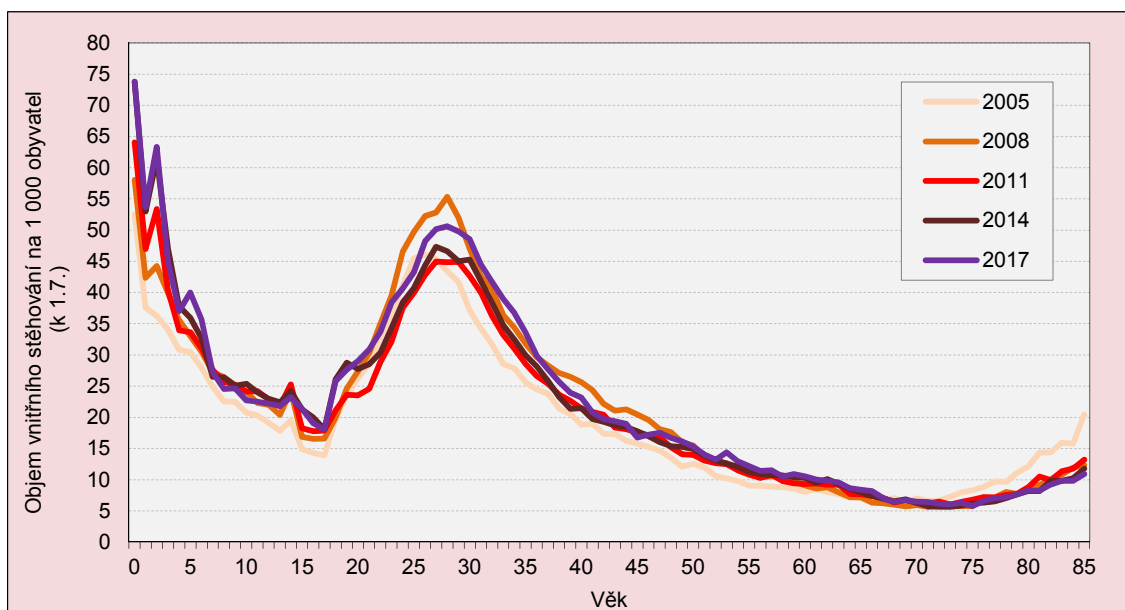
Intenzita vnitřního stěhování podle věku znázorněná mírami vnitřního stěhování podle věku (objem vnitřního stěhování podle věku na 1 000 obyvatel středního stavu daného věku) bývá obecně nejvyšší u dětí v prvních letech života, které se stěhují s rodiči (Graf 4). Poté intenzita migrace klesá až do věku okolo 16–17 let a vzápětí roste k druhému, byť nižšímu, vrcholu ve věku zhruba 25–30 let. Tento růst obvykle souvisí se stěhování po absolvování školy za prací nebo s nově založenou rodinou. Následně se intenzita stěhování postupně snižuje až na minima okolo věku 70–75 let. U nejstarších osob míry stěhování opět rostou v souvislosti se stěhováním do menších bytů, k rodinám nebo do zařízení sociální péče.

Při srovnání let 2005 a 2017 je patrný růst měr vnitřní migrace téměř u všech jednotek věku až do věku zhruba 65 let, přičemž nejintenzivnější nárůst byl u dětí do dvou let. U nejstarších migrantů byl pozorován

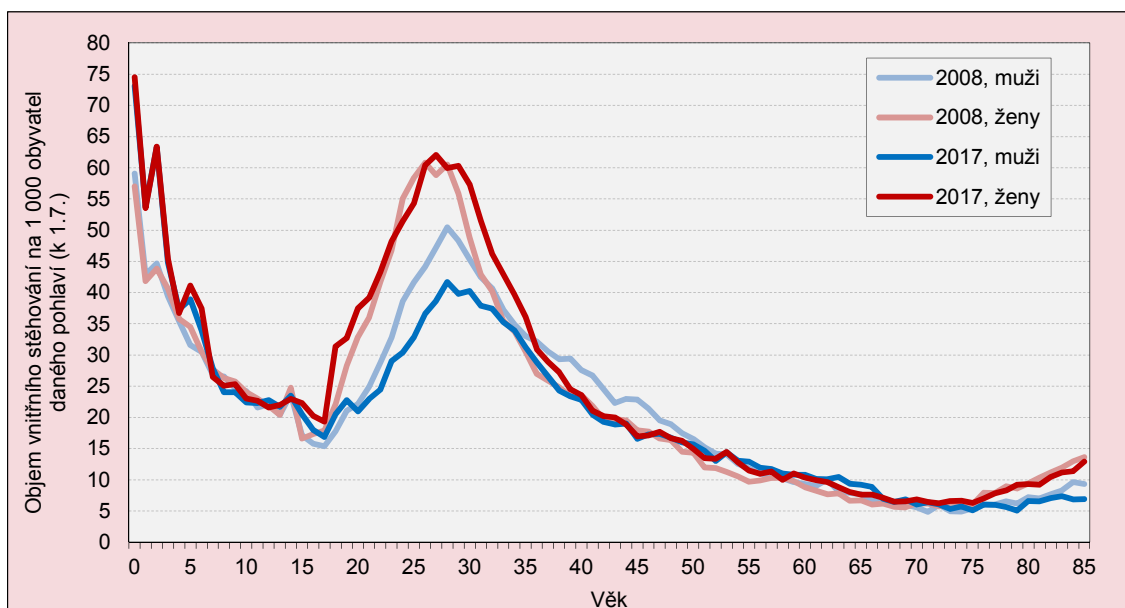

výrazný pokles intenzity stěhování (Přílohová tabulka 3). Druhý vrchol mimo dětský věk se posunul z 26 na 28 let mezi roky 2005 a 2017. Pokud srovnáme poslední sledovaný rok a rok 2008, kdy byla jedna z nejvyšších intenzit vnitřní migrace, tak můžeme sledovat podstatný pokles intenzit stěhování okolo věků 25 a 40 a naopak růst u dětí do dvou let, osob ve věku 15–18 let a u šedesátníků.

Graf 4 Míry vnitřního stěhování podle věku v letech 2005–2017 (v ‰)

Graf 5 Míry vnitřního stěhování podle pohlaví a věku v letech 2008 a 2017 (v ‰)

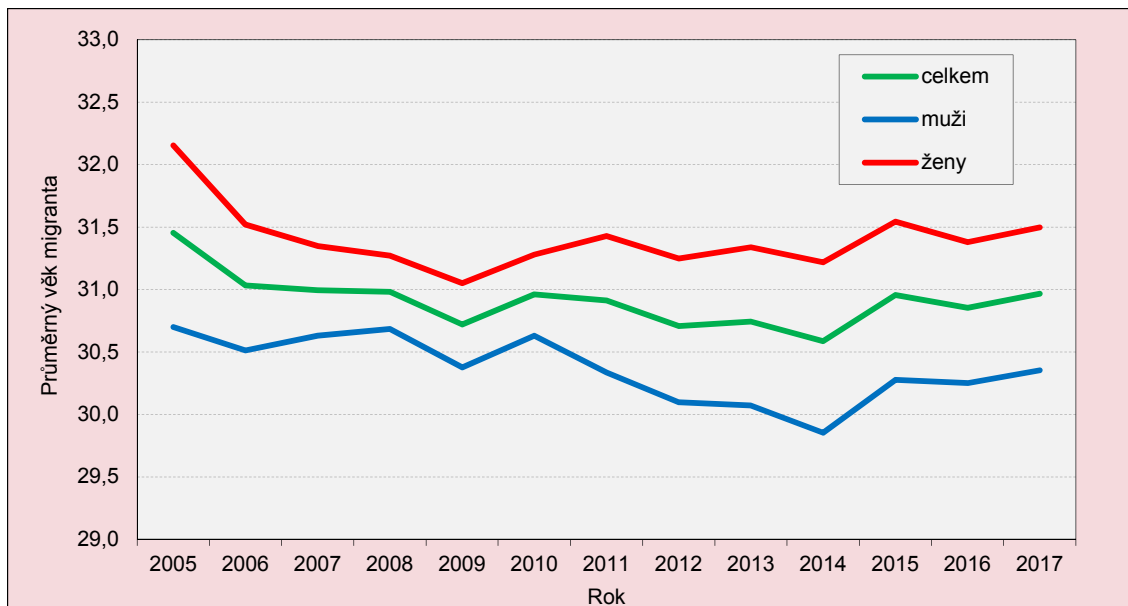
Pro srovnání měr stěhování podle věku a pohlaví (Graf 5) byly vybrány roky 2008 (nejvyšší podíl mužů na vnitřním stěhování a jeden z největších objemů a intenzit migrace ve sledovaném období) a 2017 (aktuální rok a jeden z nejnižších podílů mužů). V případě mužů vzrostla intenzita stěhování podstatně u nejmladších dětí a u šedesátníků, naopak se snížila u stěhujících se ve věcích okolo 25 a 40 let (trendy byly podobné jako u měr vnitřního stěhování bez rozlišení pohlaví). U žen míry stěhování ve většině věků rostly, nejvíce u nejmladších dětí, osob ve věku 15–18 let, 30–35 let a u šedesátníků.

Mezi pohlavími jsou největší rozdíly patrné ve věku 18–30 let, kde měly výrazně vyšší intenzitu stěhování ženy, která se v čase ještě prohloubila, a podstatně vyšší míry stěhování u žen byly i u nejstarších migrantů ve věku 70 let a více. Naopak muži měli vyšší intenzity stěhování než ženy u padesátníků a šedesátníků

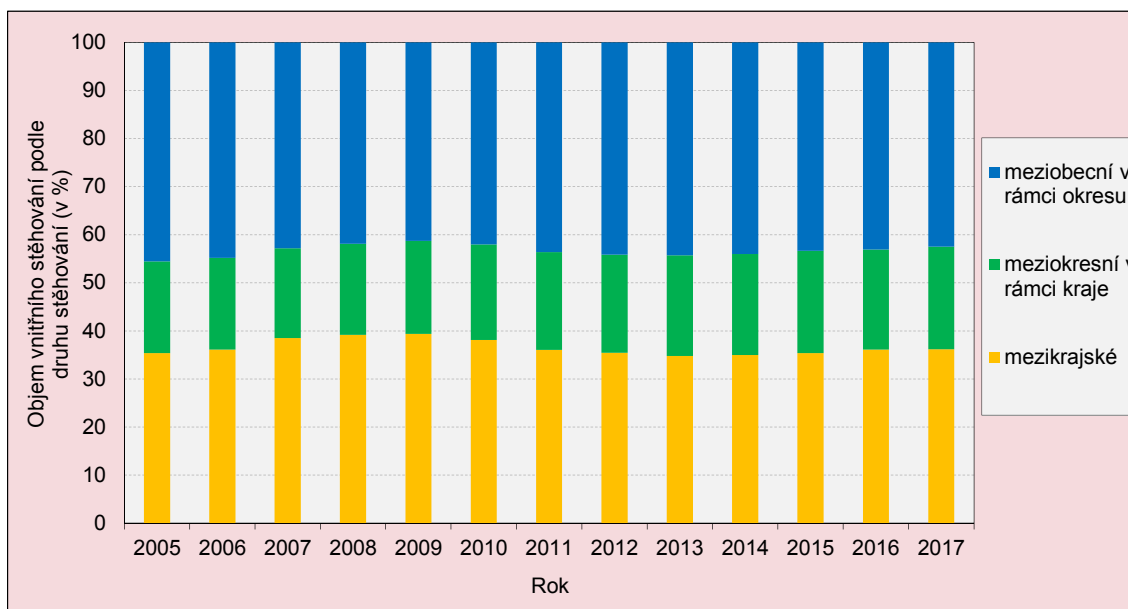
(platí pro oba roky). U intenzity stěhování ve věkové skupině cca 35–49 let dominovaly v roce 2008 muži, v posledním sledovaném roce už to byly ženy. Vrchol intenzity stěhování byl u žen (pokud vyloučíme nejmladší děti) o 1–2 roky dříve než u mužů, kde byl okolo 28 let.

Průměrný věk migrantů se významně neměnil a pohyboval se v rozmezí 30,6 až 31,5 let mezi roky 2005 a 2017 (Graf 6). Nižší byl u mužů (29,9–30,7 let), než u žen (31,1–32,2). Vyšší průměrný věk v případě žen byl způsoben zejména jejich převahou ve starších věkových kategoriích.

Graf 6 Průměrný věk migrantů podle pohlaví v letech 2005–2017

Graf 7 Objem vnitřního stěhování podle druhu stěhování v letech 2005–2017 (v %)

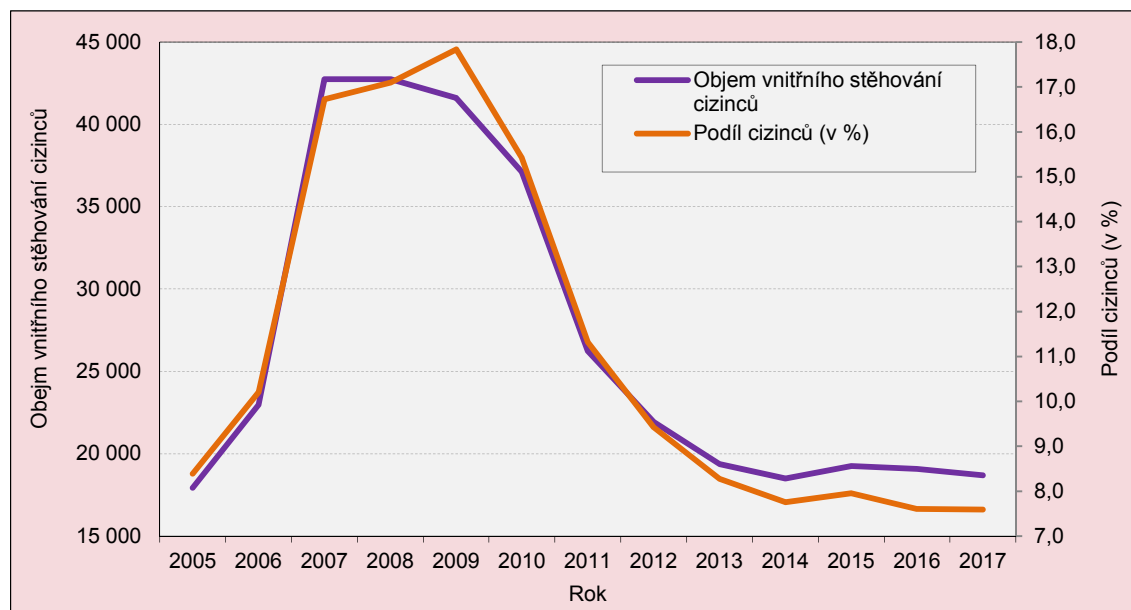
Zastoupení druhů stěhování na celkovém objemu se ve sledovaném období výrazně nezměnilo (Graf 7). Podíl mezikrajského stěhování (které probíhá v průměru na delší vzdálenost než vnitřní stěhování) se pohyboval v rozmezí 34,8 % až 39,4 %, přičemž nejvyšších hodnot bylo dosaženo v letech 2008 a 2009 (lehce přes 39,0 %) a nejnižších (do 35,0 %) v letech 2013–2014. Podíl meziokresního stěhování v rámci kraje byl mezi 18,7 % až 21,3 % s nejnižšími hodnotami do 19,0 % v letech 2005 až 2008 a s nejvyšší

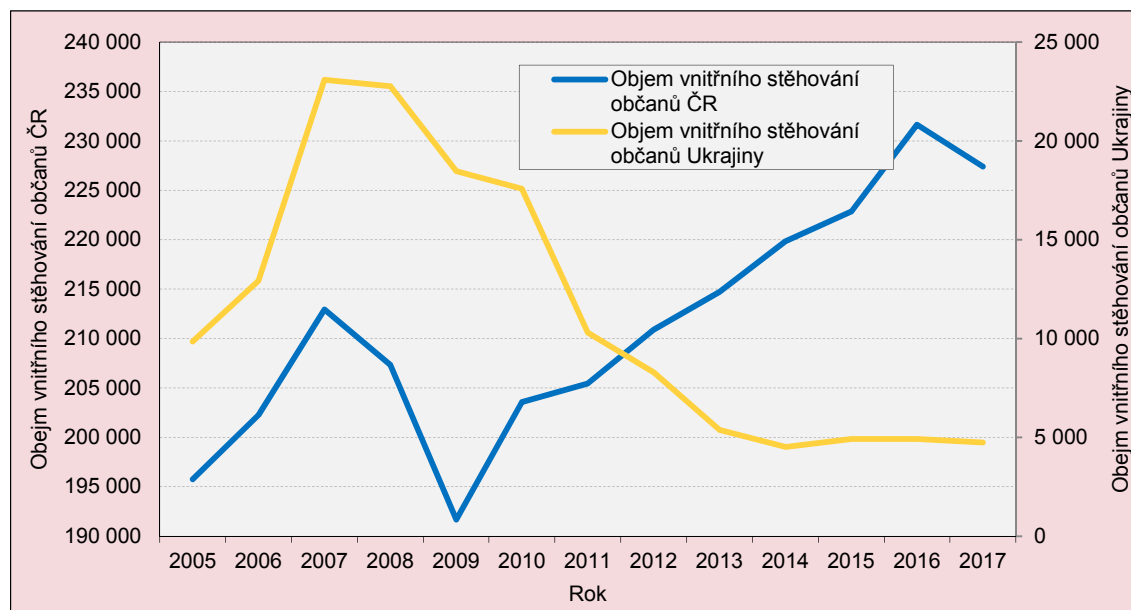
hodnotou v roce 2017. Meziobecní stěhování v rámci okresu se na celkovém objemu vnitřního stěhování podílelo z 41,3 % až 45,6 %. Nejméně a to do 42,0 % v letech 2008–2010 a nejvíce (45,6 %) v roce 2005.

Objem vnitřního stěhování cizinců se výrazně měnil (Graf 8). V roce 2005 šlo o 17 933 případů stěhování, následoval výrazný nárůst až na 45 755 v roce 2007. Na hodnotách přes 40 tisíc se objem držel ještě v letech 2008 a 2009. Poté došlo k výraznému poklesu a v posledních pěti letech se pohybuje okolo 19 tisíc. Podíl stěhování cizinců na celkovém objemu stěhování měl podobný vývoj. Narostl z 8,4 % v roce 2005 na 17,8 % v roce 2009 a vzápětí došlo ke snížení podílu na hodnoty okolo 8,0 % v poslední pětiletce. Za nárůstem celkového objemu vnitřního stěhování o 42 001 mezi roky 2005 a 2007 tedy mohou z 59,1 % cizinci, protože mezi nimi narostl objem vnitřní migrace ve stejném období o 24 822 případů.

Graf 8 Objem vnitřního stěhování cizinců v letech 2005–2017

Graf 9 Objem vnitřního stěhování občanů ČR a Ukrajiny v letech 2005–2017

Z jednotlivých státních příslušníků se na objemu vnitřní migrace cizinců nejvíce podíleli Ukrajinci (za celé období z 42,4 %). Nejvíce případů stěhování Ukrajinců bylo v letech 2007 a 2008 (okolo 23 tisíc; Graf 9). V dalších letech pravděpodobně v souvislosti s ekonomickou krizí počty výrazně klesaly. V letech 2014–

2017 nepřekonal ani hranici 5 tisíc, tedy výrazně nižší hodnotu než na začátku sledovaného období. Další početnou sub-populací s častými migračními pohyby uvnitř území státu byli Vietnamci (za celé období tvořili 21,3 % ze všech migračních pohybů cizinců; Přílohová tabulka 8) a Slováci (9,4 %).

Počty případů stěhování občanů ČR (Graf 9) sice kopírují trendy jako u všech obyvatel ČR s růstem mezi roky 2005 a 2007 a následným poklesem, minima ale bylo dosaženo už v roce 2009 a od té doby objem vnitřní migrace u občanů ČR každoročně rostl až do roku 2016. V posledním roce došlo k mírnému poklesu. Od roku 2012 je však objem vnitřní migrace vyšší než v roce 2007 a maximální hodnota 231 651 byla evidována v roce 2016, zatímco u stěhování bez rozlišení občanství to bylo v roce 2007. Současný nižší objem vnitřní migrace než v roce 2007 je tak způsoben menším počtem případů stěhování u cizinců.

